

Tobaksfria fritidsgårdar

Niklas Odén

Varför det?

Hur gå tillväga?

Ett gott exempel!

Vilka är det som börjar röka eller snusa?

De behöver stöd från vuxenvärlden att hålla tobaksfönstret stängt!

Är fritidsgårdar en riskmiljö där ungdomar inleder sitt tobaksbruk?

Faktorer till varför unga börjar använda tobak

- Tillgång
- Acceptans
- Förebilder
- Socialt tryck
- Attityder och värderingar

Hur blir man nikotinist?

1. Förberedelser

Barnets möte med tobak, föräldrars inställning, lärare, förebilder, kändisar, TV

2. Första gången

10-12 års ålder. Rökning/snusning i smyg, mer lek än allvar.

3. Experimenterande

Tackar ja till snus/cigaretter, snusar/röker på fester.

4. Regelbunden rökning

Köper snus/cigaretter själv. Uppskattar smaken.

5. Tobaksberoende

Röker / snusar dagligen. Utvecklar vana. Nikotinberoende.

Rökning/snusning smittar – Många ”lär” sig röka/snusa på fritidsgården

Ett passivt förhållningssätt skapar förutsättningar för smittspridning

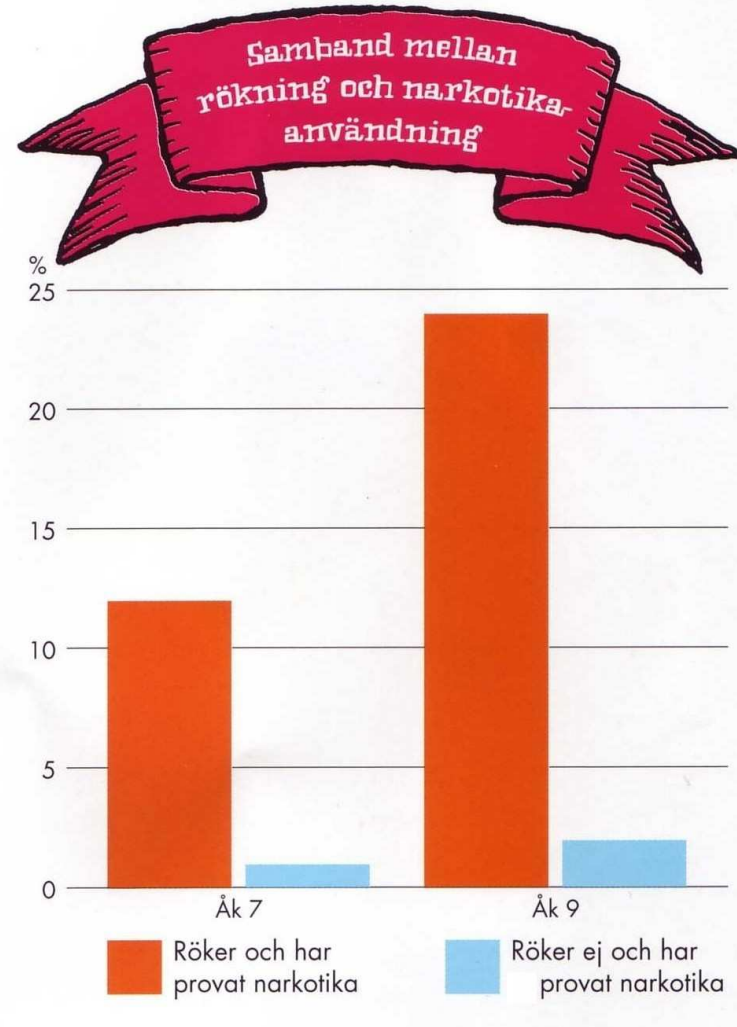
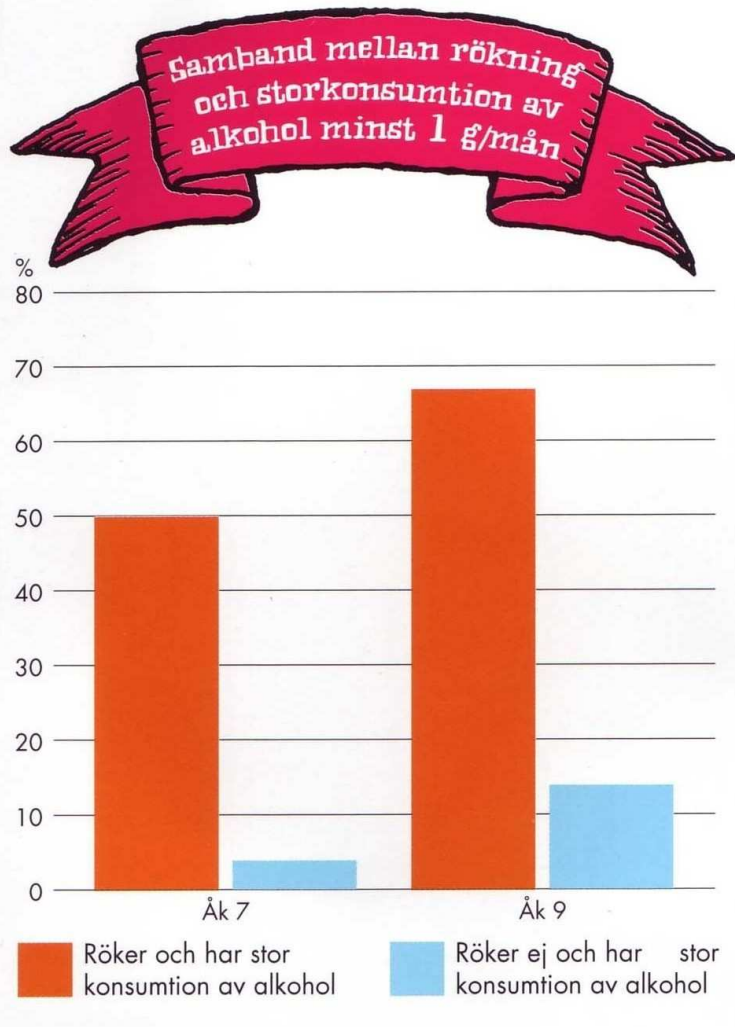
Fritidsledare är förebilder – deras inställning, attityd till och eventuella bruk påverkar

Det här gör skolor och fritidsgårdar till potentiellt ”livsfarliga miljöer”!

Men, det gör dem även till möjligheternas arenor!

Det ena ger det andra ...

Vad innebär Tobakslagen ...

Foto: Ulrika Zwenger

... när det gäller barn- och ungdomsverksamhet?

1994: Förbud mot rökning på skolgårdar, fritidsgårdar mm

- Ingen rökning i lokaler och på skolgårdar avsedda för barn
- Förbudet gäller såväl ungdomar som vuxna
- Förbjudet att upplåta plats för rökning utanför skolgården för elever
- Tillåtet med rökrum för personalen

Vad säger forskningen om fritidsgårdens möjligheter i det förebyggande arbetet?

Den förebyggande/främjande fritidsgården...

- Har en klar verksamhetsidé, struktur och klara mål
- Har en helhetssyn på ungdomar
- Har en personalgrupp med gemensam värdegrund. Och som är beredd att ta ett vuxenansvar.
- Har personal som är konsekvent och drar tydliga gränser, de ifrågasätter unga som glorifierar droger och kriminalitet, de motverkar kränkningar och sexuella trakasserier.

Den förebyggande fritidsgården....

- Tar tillvara ungdomarnas intressen, skicklighet och färdigheter
- Har en trygg miljö, kontinuitet i öppettider och innehåll.
- Samverkar med lokalsamhället
- Har en personalgrupp med möjlighet till kompetensutveckling och utbildning

Nummer ett – kom överens

Att diskutera -

- Övergripande frågor – hur ser vi på uppdraget, vår roll, våra möjligheter, vårt ansvar och våra målsättningar?

Gemensam bild = Gemensamt förhållningssätt – kan formuleras i form av en policy eller vision.

OBS – Börja med kollegorna, men involvera ungdomarna i arbetet.

Ta ställning och stå fast

- På vilka sätt kan ni visa att ni är en tobaksfri fritidsgård?
- Vilka konkreta handlingar skulle ni kunna genomföra?
- Hur väver ni in detta i er ordinarie verksamhet?

Hur får vi med ungdomarna – tobaksfri fritidsgård?

- Diskutera ambitionen som ni på fritidsgården har – Rökning/snusning smittar / Förhindra smittspridning
- Hjälp oss med det här arbetet
- Det är då inte en rättighet eller rebellisk handling att röka när man är på fritidsgården – det är en osolidarisk handling. Och en handling som får negativa konsekvenser.

Så här gjorde vi i Farsta

- Utbildning av samtlig personal och deras chefer.
- Utbildning 1 – Därför ska fritidsgården vara tobaksfri. Utbildning 2 – Hur kan vi gå tillväga? Eventuella orosmoln, knutar och problem lyftes och löstes.
- Workshop x 2 - Personal + ungdomar cirka två veckor emellan. Förankring på gårdarna.
- En policy formulerades och antogs. Policyn togs i nämnd.

Så här gjorde vi i Farsta

- Policyn implementerades och fick betydelse för verksamheten
- Exempel – Skyltning, aktiviteter och rök- och snuslutargrupper.
- Besök av A Non Smoking Generations Inspiratörer på gårdarna. Diskussioner och övningar.

TOBAKSPOLICY FÖR FARSTAS FRITIDSGÅRDAR

Stockholm
The Capital of Scandinavia

Vi som arbetar på fritidsgårdarna i Farsta vill bidra till att Farstas ungdomar ska förbli tobaksfria. I våra verksamheter möter ungdomar goda vuxna förebilder och deltar i roliga aktiviteter i en tobaksfri miljö.

Forskning har visat att rökning och snusning är skadligt ur hälsosynpunkt samt att tobaksbruk utgör en riskfaktor för att i tidig ålder debutera i andra droger. Fritidsgårdarna arbetar aktivt med att tydligt och normer kring tobak, ledarna för samtal med ungdomarna och varje år anordnas en temakväll med föreläsning och diskussion. Utvärdering av policyn görs gemensamt av personal och ungdomar årligen.

Den tobaksfria miljön uppnår vi genom att:

Tydliga skyltar informerar besökare att verksamhetens lokaler och dess omedelbara närhet är en tobaksfri zon. Allt tobaksbruk för personal är förbjudet under verksamhetstid. Personalen inser vikten av sin roll som förebild för våra besökare och undviker därför att visa sitt eget eventuella tobaksbruk.

All verksamhet är tobaksfri

Alla besökare ska informeras om att rökning och snusning inte är tillåtet. I fall personalen ser att en ungdom brukar tobak under verksamhetstiden blir ungdomen, efter samtal, hemskickad och är välkommen tillbaka först nästa kväll, förutsatt att den personen då är rök- och snusfri. Även aktiviteter som är förlagda utanför våra ordinarie lokaler är givetvis också helt tobaksfria.

Samverkan med föräldrar

I början av vårterminen varje år gör fritidsgårdarna ett utskick med information om gården till alla Farstas 6:or, adresserat till målsman via post, mejl eller på skolornas föräldramöten. Våren 2011 görs ett utskick per post till målsmän för ungdomar i årskurs 6, 7, 8 och 9. I brevet presenteras fritidsgårdens innehåll, fritidsledarna samt verksamhetens tobakspolicy. Föräldrar informeras också om möjligheten att kontakta personalen vid oro att deras barn brukar tobak.

Inför kollo, eller verksamhet på annan ort, informeras ungdomar och föräldrar om att verksamheten är tobaksfri samt att bruk av tobak kommer betyda att ungdomen får åka hem. Föräldrarna står för hemreskostnaden.

Föräldrar bjuds in till en temakväll kring tobak med föreläsning och diskussion.

Att främja barn och ungas hälsa är en investering för framtiden!

Denna policy är framtagen av ungdomar och fritidsgårdspersonal i Farsta 2011.

FARSTA STADSDELSFÖRVALTNING

www.stockholm.se/farsta

Erfarenheter / resultat

- Från omedvetenhet och motstånd till medvetenhet och stolthet.
- Från smitthärd till en förebyggande miljö
- Accepterades av ungdomarna – Och vi vet genom forskning att ungdomar förväntar sig av vuxna att vi tar ett vuxenansvar.
- Flera av fritidsledarna slutade själva i o m projektet
- Långsiktigt hållbart? Återstår att se.

Ett verktyg

A NON SMOKING
Generation

tobaksnolla.se

Noll, det är så många vi vill ska börja snusa eller röka. Är du fritidsledare, föreningsledare, förälder eller skolpersonal? Klicka här för att få tips på hur vi når hela vägen ner till noll.

fritidsgårdar

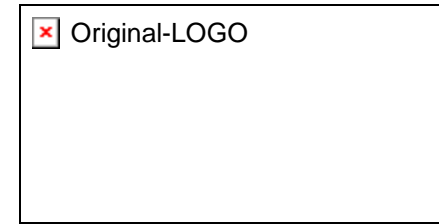
föreningar

föräldrar

skolor

Tack för mig!
Svarar gärna på frågor

Kontakt:

Niklas Odén

070 637 05 02

niklas@loi.se

www.nonsmoking.se
www.skoluppdraget.se